

Oddział w Łęczycy

Archiwum Państwowe w Płocku Oddział w Łęczycy

ul. Belwederska 38
99-100 Łęczycza
tel/fax: 24-721-29-27
leczycza@plock.ap.gov.pl

Historia

Dokumenty nagromadzone w urzędach, instytucjach i zakładach pracy wymagały odpowiedniego zabezpieczenia i przechowywania. W tym celu na terenie Łęczycy powołano Archiwum Zarządzeniem Ministra Oświaty z 21.VII. 1950 r. Nowo utworzone Archiwum podlegało Archiwum Państwowemu w Łodzi.

W 1951 r. po wydaniu nowego dekretu o archiwach Oddział Powiatowy w Łęczycy został przemianowany na Powiatowe Archiwum Państwowe w Łęczycy. Początkowo obejmowało swoją działalnością cały powiat łęczycycki, a od 1956 r. również powiat poddębicki.

W wyniku zmiany podziału administracyjnego w 1975 r. przekształcono Powiatowe Archiwum w Ekspozyturę w Łęczycy Archiwum Państwowego w Płocku. W lipcu 1994 r. Minister Edukacji Narodowej na wniosek Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych utworzył z Oddziału w Płocku AP. m. st. Warszawy Archiwum Państwowe niezależne od archiwum warszawskiego, a od września Oddział Zamiejscowy w Łęczycy Archiwum Państwowego m. st. Warszawy podporządkowany został archiwum płockiemu pod nazwą: Archiwum Państwowe w Płocku Oddział w Łęczycy.

Archiwum w Łęczycy do 1993 r. znajdowało się w Klasztorze Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK w Łęczycy przy ul. Panieńskiej, a od 1994 r. do chwili obecnej po byłym Przedszkolu ŁZG przy ul. Belwederskiej 38. Lokal został przekazany na podstawie zawartej umowy użyczenia z Urzędem Miejskim. Zmiana obiektu wpłynęła pozytywnie na warunki przechowywania akt oraz lepsze warunki pracy.

Pierwszym kierownikiem archiwum łęczycyckiego był W. Czerwiński, dawny burmistrz Łęczycy, a następnie Cz. Adamus, J. Kozłowski, J. Tymecki, W. Wosadko, A. Bednarek, J. Romek, Z. Ustimow, obecnie Jolanta Górską.

Łęczycyckie zbiory archiwalne są spuścizną po organach administracji państwowej i samorządowej, partyjnych, sądowych oraz po instytucjach, urzędach, towarzystwach, bankach z XIX i XX w. Do najważniejszych zespołów archiwalnych należą akta miasta Łęczycy, Ozorkowa, Piątku i Poddębic, akta gmin oraz akta notarialne z powiatów: łęczycyckiego i poddębickiego. Najstarszym dokumentem łęczycyckiego archiwum jest świadectwo czeladnicze z 1736 r.

Bogactwo i różnorodność źródeł zgromadzonych w archiwum w Łęczycy pozwala na prowadzenie różnego rodzaju badań naukowych. Łęczycyckie Archiwum jest skarbnicą wiedzy, z którego miasto może szczycić się dumą.

Zasób

Zasób Oddziału w Łęczycy na dn. 31.12.2005 r. wynosił 255 zespołów archiwalnych o rozmiarach 30744 j.a., tj. 586,68 mb. W zbiorach łęczycyckich znajdują się wyłącznie aktowe materiały archiwalne urzędów, przedsiębiorstw, placówek oświatowych i społecznych działających od czasów staropolskich tzn. 1736 r., aż do roku 1998.

Najciekawsze i najcenniejsze wśród akt archiwum łęczycyckiego są akta miast: Łęczycy, Ozorkowa, Parzęczewa i Piątku. Z akt miejskich wyróżniają się wartością i rozmiarami, Akta miasta Łęczycy z lat 1806 - 1950 w ilości 3326 j. a. tj. 39 m.b. W aktach zamieszczone są szczegółowe dane dotyczące zabudowy miejskiej, opisy życia gospodarczego wraz ze spisami zakładów i warsztatów rzemieślniczych. Dwudziestolecie Międzywojenne odzwierciedlają protokoły posiedzeń Rady Miejskiej, podobnie jak początki Polski Ludowej. Zasób ten stanowi źródło informacji dla opracowań historycznych, dotyczących dziejów miasta.

Unikatową wręcz wartość z okresu staropolskiego przedstawiają natomiast akta cechów miast, wśród których na

pierwszy plan wysuwa się zdecydowanie zespół Różne cechy miasta Piątku z lat 1736 - 1745 (1 j. a.). Mimo symbolicznego zachowania, akta te są ogromnie cennym źródłem badawczym.

Znaczącą pozycję w zbiorach archiwum zajmują, związane z administracją ogólną, akta gmin powiatu łęczyckiego i poddębickiego, które sięgają 1812 roku. Zespoły akt gminnych zachowują swoją ciągłość przez wszystkie okresy historyczne, aż do likwidacji gminnych rad narodowych. Wśród tych zespołów wyróżnia się gmina Leśmierz z lat 1841 - 1952 (2088 j. a.) oraz gmina Piaskowice z lat 1859 - 1952 (1317 j. a.).

Akta administracji specjalnej stanowią w łęczyckim archiwum niewielki zbiór, w większości zespoły zachowały się w stanie symbolicznym. Tworzą one jednak interesujący obraz życia społecznego i gospodarczego. Z okresu zaborów do tej kategorii akt zalicza się Urząd Skarbowy miasta Łęczycy z lat 1807-1863, Urząd Skarbowy miasta Parzęczewa z lat 1837 - 1838.

Liczną grupę akt stanowią instytucje wymiaru sprawiedliwości, mające duże znaczenie historyczne dla badań struktur własnościowych. Ogrom materiału obrazującego stosunki i kwestie własnościowe zawierają akta Hipoteka w Łęczycy z lat 1817 - 1937, szczególnie księgi dóbr ziemskich z terenu powiatu łęczyckiego i częściowo najstarsze księgi hipoteczne nieruchomości miejskich. Wśród akt wyróżniają się również akta notarialne, które stanowią unikalne źródło do badań własnościowych. Zachowały się także 33 kancelarie notarialne z lat 1807 - 1951 w Łęczycy, Ozorkowie i Uniejowie.

Okres okupacji hitlerowskiej reprezentuje zespół Akta z okresu okupacji hitlerowskiej z lat 1940 - 1945. Stanowi ważne źródło informacji dla osób ubiegających się o odszkodowanie z F.P.N.P.

Bogato reprezentowane są akta instytucji i organizacji politycznych, społeczno - kulturalnych i zawodowych z Towarzystwem Przemysłowym Leśmierz z lat 1881 - 1947 (191 j. a.) na czele.

W niewielkim niestety zakresie w tutejszym archiwum występują akta metrykalne i stanu cywilnego, których z tego terenu należy poszukiwać w Archiwum Państwowym w Łodzi, plac Wolności 1, 90-950 Łódź.

Bogactwo i różnorodność źródeł zgromadzonych w archiwum w Łęczycy pozwala na prowadzenie różnego rodzaju badań naukowych. Jest skarbnicą wiedzy, którą miasto może szczycić się z dumą.

Zainteresowanych szczegółowym wykazem zespołów znajdujących się w zasobie AP Płock Oddział Łęczycy odsyłamy do ogólnopolskiej internetowej bazy szukaj w archiwach

<https://www.szukajwarchiwach.pl/50#tabInformacje>

Termomodernizacja siedziby Archiwum

We wrześniu 2014 r. zakończone zostały prace związane z termomodernizacją budynku Archiwum Państwowego w Płocku Oddział w Łęczycy położonego przy ul. Belwederskiej 38.

Starania dotyczące wykonania termomodernizacji budynku Archiwum Państwowego w Płocku Oddział w Łęczycy trwały od 2005 r., czego efektem było podpisanie Porozumienia z Urzędem Miejskim w Łęczycy w dn. 17 lipca 2006 r. Obie strony zobowiązały się do zrealizowania zadania pt., „Termomodernizacja budynku Archiwum Państwowego w Płocku Oddział w Łęczycy”.

W latach 2006-2008 Archiwum Państwowe w Płocku wywiązało się z podpisanego porozumienia w zakresie wymiany wszystkich okien oraz drzwi wejściowych i balkonowych w obiekcie. Urząd Miejski w Łęczycy ubiegał się o dofinansowanie termomodernizacji obiektu Archiwum przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. W wyniku powyższego w 2009 r. złożony wniosek znalazł się na liście rezerwowej.

Pierwszy etap prac leżących po stronie Urzędu Miejskiego w Łęczycy został przeprowadzony w 2011 r., w zakresie remontu dachu. Pełna realizacja termomodernizacji budynku nastąpiła w 2014 r., po otrzymaniu przez Urząd Miejski w

Łączycy z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego dofinansowania w wysokości 2.453.853 PLN. do projektu „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej”. W ramach tego projektu przeprowadzono w miesiącach czerwiec-wrzesień 2014 r. m.in. termomodernizację budynku Archiwum w zakresie: docieplenia ścian zewnętrznych styropianem metodą lekką moką, otynkowania ścian i murków przy tarasie i schodach, pokrycia murków płytą granitową, docieplenia stropodachu, budowy przyłącza c.o. w technologii rur preizolowanych, instalacji nowego węzła ciepłego. Termomodernizacja znacznie poprawiła warunki przechowywania dokumentów, funkcjonalność budynku i komfort pracowników i użytkowników Archiwum.